

Handläggare
Sörås Staflin Pia
Werkmäster Daniel

Datum
2016-10-27
Rev 2016-11-15

Diarienummer
KTN-2016-0347

Kulturnämnden

Uppsala kommuns framtida konstverksamhet och lokalisering av Uppsala konstmuseum

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat förslag till utredningsdirektiv gällande förstudie om Uppsala kommuns framtida konstverksamhet och lokalisering av Uppsala konstmuseum, samt

att tillsätta en politisk referensgrupp bestående av tre nämndledamöter från majoriteten och två nämndledamöter från oppositionen till förstudien, samt

att till den politiska referensgruppen utse Peter Gustavsson (S), Karolin Lundström (V), Küllike Montgomery (MP), Eva Edwardsson (L) och Arne Sandemo (M).

Sammanfattning

I kulturnämndens verksamhetsplan 2016 har kulturförvaltningen uppdraget att under innevarande mandatperiod utreda framtida konstverksamhet och lämna förslag till framtida lokalisering av Uppsala konstmuseum. Förvaltningen föreslår att utredningsarbetet inleds med att en förstudie görs kring vad Uppsala konstmuseums framtida verksamhet ska innehålla och vilka krav detta ställer på lokalernas utformning. Likaså ska förstudien ge en översikt över möjliga platser för placering av framtida konstmuseiverksamhet. Förstudien återrapporteras till kulturnämnden i slutet av 2017 för beslut om fördjupat utredningsarbete kring val av inriktning för konstmuseets verksamhet och för verksamheten lämplig lokalisering. Till förstudien föreslås att en extern utredare anlitas och att förstudien genomförs i nära dialog med intressenter och kommuninvånare.

Ärendet

I Uppsala kommuns styrdokument *Mål och budget 2016* anges i inriktningsmål från kommunfullmäktige till kulturnämnden att: ”Uppsalas evenemang bidrar till att stärka

Uppsalas attraktivitet för medborgare och besöksnäringen”. Under riktade satsningar anges att kulturnämnden ska ”Fortsätta utvecklingen av Uppsala konstmuseum”.

Kulturnämndens åtgärder till ovanstående redovisas i nämndens verksamhetsplan 2016 (se inriktningsmål 1 och nämndens åtgärd 1.5) där kulturförvaltningen ges uppdraget att utreda framtida konstverksamhet och lämna förslag till framtida lokalisering av Uppsala konstmuseum. Fokus ska ligga på museets verksamhet, men även hur den samspelar med övrig konstverksamhet i Uppsala och i regionen. Den slutliga utredningen ska resultera i ett besluts- och planeringsunderlag för utvecklad kommunal konstverksamhet och stabila verksamhetsförutsättningar för Uppsala konstmuseum.

Bakgrund

Konstmuseet har sedan 1995 sina lokaler i Uppsala slott med Statens Fastighetsverk som hyresvärd. Verksamheten är fördelad på sju våningsplan med följande ytmässiga fördelning:

- Entré, 140 kvm
- Utställningssalar, 1 000 kvm
- Hörsal och café, 385 kvm
- Ateljé, snickeri, konstpedagogisk verkstad, garderob, 300 kvm
- Arkiv, magasin, 300 kvm
- Personalutrymme/kontor, bibliotek, 300 kvm

Konstmuseets budget 2016 uppgår till 10,4 mkr fördelad på:

- Hyra, 2,3 mkr
- Medarbetare, 5,8 mkr
- Verksamhet, 2,3 mkr

De nuvarande lokalerna är, som i tidigare utredningar konstaterats, i behov av översyn och konstmuseets verksamhet och lokalisering behöver utredas på nytt utifrån aktuella förutsättningar.

Tidigare utredningar

I kommunens styrdokument, IVE 2009-2013 (Inriktning, Verksamhet, Ekonomi), fick kulturnämnden uppdraget att undersöka möjligheterna att flytta Uppsala konstmuseum till mer ändamålsenliga lokaler. Uppdraget resulterade i *Förstudien Nya rum för konsten* som presenterades för kulturnämnden 2010. Den framlagda studien visade på olika utvecklingsmöjligheter men lyfte särskilt fram Uppsala slotts möjligheter att anpassas till konst- och museiverksamhet i samarbetet med Statens fastighetsverk. Efter återrapportering till kommunstyrelsen beslutades att kulturnämnden skulle fullfölja kommunfullmäktiges uppdrag. Beslutet innebar att kulturnämnden utredde frågorna vidare hur den offentligt finansierade konstverksamheten i regionen skulle kunna utvecklas med särskilt fokus på samverkan med Landstinget i Uppsala län och Uppsala universitet, liksom möjligheten att bedriva ändamålsenlig museiverksamhet på Uppsala slott. Resultatet presenterades i *Utredningen Nya rum för konsten* som innehöll förslag till utveckling och utökning av de publika lokaler som konstmuseet är inrymt i idag samt en nybyggnation under slottets borggård. I utredningen lämnades också förslag till presumtiva samarbeten och modeller för samverkan för att lyfta Uppsalas särskilda profil som bildnings-, konst- och kulturstad samt för att skapa ett attraktivt besökscentrum för kommunen och regionen. Uppdraget avrapporterades 2012 till kommunstyrelsen (KSN 2012-0513).

På uppdrag av Uppsala läns landsting och Uppsala kommun genomfördes utredningen *Organisation och huvudmannaskap för vissa kulturinstitutioner i Uppsala län* av utredaren Eva Schöld 2011 (KSN 2010-0418). Utredning gjordes för att klargöra bakgrunden till nuvarande organisation och finansiering samt de överväganden som lett fram till uppdelningen av ansvaret för de aktuella institutionerna. Utredningen analyserade för- och nackdelare med nuvarande förhållanden och lämnade förslag till framtida organisation och huvudmannaskap och finansiering av Upplandsmuseet, Musik i Uppland, Uppsala stadsteater och Uppsala konstmuseum.

Utredningsuppdrag

Förvaltningen föreslår att uppdraget att utreda framtida konstverksamhet görs i två steg. Under 2017 görs en förstudie om framtida konstverksamhet som sedan följs av en fördjupad utredning om framtida konstverksamhet.

Förstudien ska ge förslag till utformning av framtida konstmuseiverksamhet, lokalbehov och placering med alternativa scenarion inklusive möjliga tidsperspektiv och ligga till grund för beslut om inriktning för fortsatt utredning av Uppsala konstmuseums verksamhet och lokaler. Förstudien ska även ta hänsyn till uppdraget i kulturnämndens verksamhetsplan 2016: ”Att undersöka möjligheterna till samarbeten kring residensverksamhet samt att utveckla andra former av internationella och interkulturella utbyten med fokus på professionell bildkonst.” Frågan om konstmuseets framtida lokalisering är en principiell fråga och bör därför beslutas av kommunfullmäktige.

Förstudien påbörjas under första kvartalet 2017 och återrapporteras till nämnden under sista kvartalet 2017. Förvaltningen föreslår att en extern utredare anlitas och uppskattar att utredarens arbete kommer att motsvara en heltidstjänst under tre månader. Se bilaga 1 för utredningsdirektiv.

Förstudien leds av en styrgrupp med kulturdirektören som ordförande och består av tjänstepersoner inom kommunens förvaltning och bolag. En politisk och en sakkunnig referensgrupp tillsätts. Avstämning sker med berörda aktörer och olika former av dialog kommer att föras med kulturaktörer och intresserade medborgare. Till arbetet med förstudien kopplas en kommunikationsplan.

Ekonomiska konsekvenser

Medel för förstudien måste avsättas inom ramen för kulturnämndens budget 2017.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga 1

Utredningsdirektiv för förstudie till utredning om framtida konstverksamhet

Bilaga 1

Utredningsdirektiv för förstudie till utredning om framtida konstverksamhet

Utgångspunkter

Fokus i förstudien ska ligga på museets verksamhet, men även hur den samspelar med övrig konstverksamhet i såväl egen som annans regi i kommun och region. Förstudien ska ligga till grund för beslut om inriktning för fortsatt utredning av Uppsala konstmuseums verksamhet och lokaler.

I verksamhetsbeskrivningen för Uppsala konstmuseum 2016–2018 står:

”Museets huvuduppgift är att samla, vårda och tillgängliggöra konst genom att arbeta med museets samlingar och erbjuda angelägen utställnings- och konstpedagogisk verksamhet av hög kvalitet till Uppsalas samtliga invånare och andra besökare.

Uppsala konstmuseum ska fungera som ett kunskapsnav inom bildkonstområdet och erbjuda alla invånare i Uppsala utställningar och övrig programverksamhet som presenterar, diskuterar och problematiserar såväl äldre som samtida uttryck inom områdena bildkonst och design.

Verksamheten präglas av att den är tillgänglig, samhällsengagerad och konstnärligt djärv.”

Förstudien ska innehålla

Bakgrund

- Tidigare utredningar avseende verksamhet, lokalisering och huvudman

Nulägesbeskrivning

- Befintliga konstverksamheter i Uppsala kommun oavsett huvudman
- Uppsala konstmuseums verksamhet utifrån funktionerna samla, bevara, visa och förmedla samt servicefunktioner
- Lokalernas funktionalitet

Omvärld och framtid

- Hur ser det ut i omvärlden och vilka tendenser finns?

- Hur ser framtidens konstmuseum ut – vilken samhällsroll intar det, vilka möjligheter ger den digitala/tekniska utvecklingen?
- Vilka riktningar finns i stadens och regionens tillväxt som påverkar ett konstmuseums verksamhet?
- Vilken omfattning ska verksamheten ha i ett växande Uppsala?
- Vilka samarbetsmöjligheter finns?

Verksamhet

- Vilka konstverksamheter behöver Uppsala?
- Hur ska konstmuseiverksamheten vara utformad för att kunna utföra funktionerna samla, bevara, visa och förmedla?
- Hur ska konstmuseiverksamheten vara utformad för att attrahera kommuninvånare, tillfälliga besökare i allmänhet samt konstintresserade och aktiva inom konstområdet i synnerhet på lokal, nationell och internationell nivå?
- Hur kan konstmuseiverksamheten bidra till att öka kommuninvånarens intresse för att utöva och uppleva konst och kultur?
- Hur kan konstmuseiverksamheten samverka med verksamheter inom andra konstarter?

Lokaler

- Hur ser lokalbehovet ut utifrån konstmuseiverksamhetens framtida inriktning avseende verksamhet?
- Vilka krav ställs på lokalernas utformning avseende tillgänglighet, logistik, säkerhet och klimat?
- Vilka alternativ till placering finns utifrån verksamhetens behov
- Analys av de olika alternativens fördelar och nackdelar

Förslag

- Förslag till utformning av framtida konstmuseiverksamhet, lokalbehov och placering med alternativa scenarion inklusive möjliga tidsperspektiv samt uppskattade ekonomiska konsekvenser.

Tidplan

Förstudien påbörjas under första kvartalet 2017 och återrapporteras till nämnden under sista kvartalet 2017.